N. 278. 1837.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws- Blad.

Donderdag 23 November.

Frankrijk.

PARIJS, den 20sten November.

De kwestie van de reductie der 5 pCt. renten schijnt de dagbladen nog veel te zullen bezig houden, alvorens daaromtrent eene beslissing komt. Men begint thans echter, meer dan vroeger, eenstemmig [illegible] de noodzakelijkheid van dien maatregel te denken; zelfs degenen die geen voorstanders zijn van de conversie der schuld, erkennen thans, dat de openbare denkwijs zoo algemeen zich voor dien finantielen maatregel verklaart, dat het gouvernement onvoorzigtig zoude handelen, wanneer het de zaak langer tegenhield. Men wil dat het ministerie onderzoek heeft laten doen bij de gedeputeerden die, verbindtenissen omtrent de renten jegens hunne committenten hebben aangegaan, en dat het ten gevolge der bekomene inlichtingen is, dat men ernstig aan den maatregel denkt.

— Het fregat *Nereïde*, aan boord waarvan de heeren *Las Cases* en *Baudin*, commissarissen des Konings bij de republiek van Haïti, zich bevinden, is den 16den van Brest gezeild. Dit fregat begeeft zich eerst naar Guadeloupe en Martinique, om er troepen aan wal te zetten, en zal zich voorts met de fregatten *Didon*, *Iphigenie* en *Naïade* vereenigen, om het gouvernement van Haïti eenig ontzag in te boezemen en tot eene eindelijke schikking der lang hangende geschillen te geraken.

— Sedert eenen geruimen tijd is door de dagbladen beweerd geworden, dat er eene aanmerkelijke verkoeling ontstaan was tusschen ons hof en het kabinet van St. Petersburg. Een aantal bijzonderheden [illegible] wijze waarop onze [illegible] Petersburg, de [illegible] zou behandeld worden, terwijl men hier de opmerking maakte, dat de russische gezant, graaf *Pahlen*, in geen twee maanden eene conferentie met den heer *Molé* had gehad. [illegible] zijn intusschen dergelijke geruchten verspreid, dan dat men er op zich zelve veel aan kan hechten. Een onzer dagbladen wil heden een nieuw bewijs bijbrengen voor de verkoeling tusschen de beide hoven; het bestond daarin, dat het bestuur in den laatsten tijd de poolsche vlugtelingen met veel meer toegeeflijkheid, dan vroeger, ja hen zelfs met onderscheiding behandelde.

— Volgens de ministeriele bladen zou de bei van Constantine, wanhopende om door zijne eigene magt, daar de meesten zijner aanhangers hem verlaten, zich weder in 't bezit zijner stad te stellen, eindelijk voorstellen van vrede en onderwerping aan het gezag der Franschen gedaan hebben. De bijzondere berigten uit Constantine echter houden integendeel, dat de eerste voorstellen, na de inneming van de stad van de zijde van den generaal *Vallée* zijn gekomen. Men is belangstellend te vernemen, welke voorwaarden men wel aan *Achmet* zou willen opleggen, en of men hem weder in 't bezit van zijn paschalik zal stellen; dit laatste valt zeer te betwijfelen.

[illegible] aangaande Spanje treft men de volgende [illegible] aan: „Sedert lang zien wij de spaansche ministers de nationale eigendommen, die door het gouvernement verkocht worden, als de voornaamste hulpbron voor Spanje aanwijzen, om de verwarring in den staat der finantien te herstellen. Van een eerst onlangs uit Spanje gekomen persoon, ontvangen wij intusschen eenige inlichtingen, uit welke blijkt, op welke eene zorgelooze wijze de spaansche ministers de laatste hulpbronnen van den staat verspillen. Niet alleen worden de nationale eigendommen tot 80 pCt. onder de waarde verkocht, maar de kooper heeft vrijheid, om het gekochte half in geld en de wederhelft in lands werkelijke schuld tegen pari te betalen; zoo dat men voor 100 fr. rente, naar den koers, naauwelijks eene waarde van 21 a 22 fr. bekomt. Dit is een nieuw middel door de spaansche ministers bij de hand genomen om de schuld te amortiseren; maar zij zullen op die wijs het voornaamste gedeelte nog niet uitgedelgd hebben, wanneer er geen lands eigendommen meer overblijven en het land alle hulpbronnen is beroofd. Naar het schijnt, [illegible] in [illegible] zeer groote speculatien op deze eigendommen gedaan. Sommige kapitalisten hebben voor [illegible] fr. domeinen gekocht, die een millioen zouden gelden, zoo zij in een der minste departementen van Frankrijk waren gelegen. Zoo het tegenwoordig gouvernement zich staande houdt, zullen deze lieden een groot fortuin gemaakt hebben; maar wanneer don *Carlos* zegeviert, kunnen zij er op rekenen, dat zij al den eigendom, op zulk eene woekerachtige wijze verkregen, verliezen zullen.

— De volgende telegraphische depeche is heden bekend gemaakt:

„Narbonne, 17 November.

„Den 9den hebben de insurgenten de omstreken van Valencia verlaten. *Valledo* heeft zich gerigt op San-Felipi de Xativa, waar hij binnen getrokken is.

„Bij de komst van *Oráa* te Huarte, trok *Cabrera* met de overige benden aan gene zijde van Murviedro, op Cantavieja zich rigtende, met 70 wagens met buit geladen; den 10den scheen hij buiten *Oráa's* bereik. De agenten van *Cabrera* doen in de omstreken van Tortosa eene ligting van manschappen. Den 13den hebben de karlisten te Risbas, bij Sitgas allerlei buitensporigheden gepleegd.

„De baron *de Meer* heeft te Barcelona het bestuur der policie hersteld."

— De berigten uit Madrid tot den 11den houden niet veel bijzonders. Men had er brieven uit la Mancha en Andalusie ontvangen, houdende dat in die gewesten de grootste droogte heerschte; sedert acht maanden was er geen regen gevallen; het gee [illegible] grootendeels [illegible]

Te Madrid had men iemand in verzekerde bewaring genomen die men hield voor zekeren kanunnik *Patauera*, die in 1822 en 23 zich reeds onderscheiden had, en nog meer berucht was geworden door een inval in Kastilie in 1835, en door de rol te Segovia door hem gespeeld, tijdens *Zariategui* zich daar bevond. Men hechtte veel gewigt aan die arrestatie. Een ander geestelijke, vader *Eternel*, was den 10den, aan het hoofd eener bende, te Calmenar, op acht uren afstands van de hoofdstad binnen getrokken. De karlistische benden bleven zich steeds vermenigvuldigen in de provincie Madrid.

— De *Sentinelle van Bayonne* geeft eenige berigten uit het hoofdkwartier van don *Carlos* van vrij versche dagteekening. Den 8sten November bevond de pretendent zich te Amurio, een dorp van Biscaye, nabij den Nervion, tusschen Bilbao en Orduna. Hij was van zijne vroegere ongesteldheid weder geheel hersteld, even als de infant don *Sebastiaan*, die zich van Penacerrada bij hem gevoegd had. Onder de voornaamste karlistische chefs heerschte groote verdeeldheid. *Villareal*, door de kuiperijen van *Moreno* in ongenade gevallen, zocht zich te herstellen door behulp van zijnen invloed op de provinciale bataillons; ook onder de lagere rangen der bevelhebbers heerschten verdeeldheid en misnoegen over den geringen uitslag van den veldtogt, waarvan men zich zooveel had voorgesteld. Wat de onderofficieren en soldaten betrof, deze bleven, in weerwil van al het doorgestane, volstandig in hunne gehechtheid aan de zaak van hunnen koning, waarin zij door de geestelijken die zich bij het leger bevonden steeds gestijfd werden. Ofschoon de bataillons tot op de helft, ja tot op een derde gesmolten zijn, heerscht er nog geestdrift onder deze lieden; hunne verzwakking en ontblooting, gepaard met de redenen boven vermeld, maakte het echter onmogelijk, dat er spoedig aan eenige nieuwe onderneming kon gedacht worden; de winter was noodig om een en ander te herstellen. De verdeeldheid onder zijne generaals had don *Carlos* genoodzaakt, even als vroeger, tijdens het beleg van Bilbao, het opperbevel in naam zelf te aanvaarden; *Moreno* zijn vertrouweling, is chef van den staf; aan *Zariategui* is de uitvoering der krijgsbewegingen opgedragen.

— De daling van de 5 pCt. renten blijft voortduren, waartoe heden bijbragt de orders tot verkoop uit de departementen ontvangen; men denkt, dat dit papier nog meer zal achteruit gaan. Door de, ten gevolge van den verkoop, beschikbaar wordende kapitalen heeft er natuurlijk eene rijsing in de andere fondsen plaats; in deze gunst deelen vooral de aandeelen in de fransche en belgische bank, en de Napelsche renten. Naar de industriele aandeelen is tegenwoordig weinig vraag. De notering was heden (20 *November*) 5 pCt. 107,30; 3 pCt. 80,85; Nap. renten 100,65; Sp. Ardoin 21; Passive 4½; Portugal 11; Rom. L. 101¾.

Duitschland.

FRANKFORT den 18den November.

Volgens berigten uit Berlijn van den 17den schijnt de cholera thans daar geheel te hebben uitgewoed. In de jongste dagen is er niemand meer van de ziekte aangetast; ook in Posen heeft zij opgehouden; daarentegen heeft zij zich thans in Brunswijk geopenbaard.

Te Berlijn ziet men in den loop dezer maand de officiele uitvaardiging van het algemeen wetboek tegen den nadruk te gemoet.

— De bondsvergadering heeft thans hare zitting gesloten. Verscheidene leden derzelve zijn reeds vertrokken. De bij genoemde vergadering geaccrediteerde gezant van Sardinië, graaf *Rossi*, die naar 's Gravenhage verplaatst is, is gisteren derwaarts op reis gegaan. Zijne echtgenoot zal, naar men verneemt, den aanstaanden winter nog alhier blijven, waar zij verwanten heeft. Graaf *Rossi* zal door geen anderen gezant van Sardinië vervangen worden.

— Naar men verneemt, is het gerezen geschil tusschen de bondsvergadering en den Senaat van Frankfort, over de veranderingen in het bestuur der politie, nu weggenomen. Op de laatste nota van den Senaat zou namelijk de genoemde vergadering geantwoord hebben, dat zij afzag van haar voorstel.

— Behalve de stoomboot *Hertog van Nassau*, welke onlangs door de stoombootmaatschappij voor den Beneden- en Middenrijn te water gebragt is, zullen, naar men meldt, tegen het aanstaande voorjaar, nog vier andere stoomvaartuigen door de maatschappij gebouwd zijn.

— Te Breisach heeft men in den nacht van den 13den November weder een' vrij sterken schok van aardbeving gevoeld. Het is de derde die men daar sedert kort waargenomen heeft.

— De Oostenrijksche gezant bij het Fransche hof, graaf *Appony*, is den 10den uit Weenen vertrokken, zich naar zijn post begevende.

— Naar men uit Rome, van den 1sten, schrijft, zullen er bij het aanstaande consistorie wederom onderscheidene personen met het purper bekleed worden.

— Volgens de jongste tijdingen uit Athene, van den 26sten Augustus, was de tegenwoordige staat van zaken in Griekenland zeer bevredigend. Mannen van onderscheidene partijen, die uit de provincien kwamen, verzekerden, dat Griekenland nimmer nog zoodanige rust had genoten.

— Te Weenen waren den 15den dezer genoteerd: 5 pCt. Met. 105⅜; 4 pCt. 100⅝; 3 pCt. 78; Bankactien 1399½.

Nederlanden.

BREDA den 22sten November.

Maandag ll. is van Harderwijk te water naar Hellevoetsluis vertrokken een detachement, sterk 20 onder-officieren en manschappen, onder bevel van den van verlof terugkeerende 1sten luitenant *van Rijn*, begeleid wordende door den 1sten luitenant-kwartiermeester *Weyler*, die mede van verlof terugkeert, den 2den luitenant *Engelbert van Bevervoorde*, en den officier van gezondheid, 3de klasse, *Bensbach*; om van daar met het schip *India*, naar de kust van Guinea en verder naar Java te worden overgevoerd.

— In het laatst uitgebragt algemeen verslag van den staat van het instituut voor doofstommen te Groningen, komt eene opgave voor van de kweekelingen, welke gedurende het zeven en veertig jarig bestaan van dat gesticht ontslagen, of vóór hun ontslag overleden zijn. Daaruit blijkt dat 468 kweekelingen ontslagen zijn; als: 362 bekwaam om in de maatschappij te verkeeren; 26 die geene vorderingen meer konden maken om bijzondere redenen; 29 wegens bekrompene verstandelijke vermogens; 6 uithoofde van zinneloosheid, 9 wegens aanhoudendende ziekelijkheid, en 36 overleden. Deze kweekelingen behoorden te huis: 17 in de provincie Noord-Braband, 1 in Limburg, 28 in Gelderland, 94 in Zuid-Holland, 112 in Noord-Holland, 7 in Zeeland, 20 in Utrecht, 57 in Vriesland, 30 in Overijssel, 78 in Groningen, 20 in Drenten en 4 buiten het rijk.

Gedurende het schooljaar van 1836-1837 zijn onderwezen 168 kweekelingen, waarvan opgenomen waren in 1829, 38; in 1830, 17; in 1831, 28; in 1832, 17; in 1833, 13; in 1834, 18; in 1835, 21; in 1836, 14; in 1837 1.

— Eene deputatie van Keulsche kooplieden heeft dezer dagen hare opwachting gemaakt bij den lord-major van Londen, en denzelve een adres aangeboden, waarin de hoop wordt uitgedrukt, dat de regtstreeksche handelsbetrekkingen, die in de vorige eeuwen tusschen Keulen en Londen zoo zeer bloeiden, maar sedert de laatste 300 jaren afgebroken zijn geweest, thans, nu de vaart van den Rijn naar zee geheel open gesteld is, op nieuw aangeknoopt, en tot voordeel zoo wel van Engeland als van Duitschland uitgebreid zullen worden. De lord-major heeft van zijnen kant met dezen wensch ingestemd.

— De belgische vertegenwoordigers hebben gisteren met eenparigheid het budget van de openbare schuld en der dotatien aangenomen.

— Aan de leden van de belgische kamer van vertegenwoordigers is thans rondgedeeld het rapport van den heer *Fallon* over de in het vorige jaar geslotene overeenkomst tusschen den minister van finantien en de Algemeene Maatschappij tot bevordering van de Volksvlijt, welke overeenkomst [illegible] der centrale sectie, in vereeniging met eene [illegible] speciaal benoemde commissie, belast met het onderzoek van de betrekkingen dier maatschappij met de schatkist. Na de uiteenzetting der daadzaken, wordt in het rapport de vraag voorgesteld, of de domeinen bij de wet van 26 Augustus 1822 aan Koning *Willem* toegewezen, hem als bijzonder eigendom zijn toegekend. De meerderheid van de centrale sectie en van gezegde commissie is van meening geweest, dat het onderzoek, of de afstand het regt van vrije beschikking over die goederen toeliet, niet afdeed, en dat wel, omdat, naar de meening der meerderheid, de latere gebeurtenissen aan gezegde maatschappij het vrij beschikken over gemelde eigendommen genoegzaam toegekend zou hebben. Op eene tweede vraag, of die domeinen aan Koning *Willem* ten minste met het regt waren afgestaan, om, zooals hij gedaan heeft, over dezelve ten voordeele van de algemeene maatschappij te beschikken, is men tot geen besluit kunnen komen, daar vijf leden de vraag bevestigend, en vijf dezelve ontkennend beantwoord hebben. Eene derde vraag, of aan den staat door dien afstand was te kort gedaan, is geheel onbeantwoord gebleven. Bij eene vierde vraag, of, wanneer het gebleken was, dat de staat te kort gedaan was, er eenig middel van herstel bestond, onderzocht de centrale afdeeling de wettigheid van den afstand, [illegible] de bekrachtiging daarvan door de staten-generaal [illegible] volkomen in de aanneming door gezegde staten van [illegible] waarin de gezegde schikking voor zooveel de staat daarbij [illegible] voorkomt; door die bekrachtiging zag men zich [illegible] besluit der speciale commissie van 5 Augustus 1835, voor het gene betrof het verschuldigde aan de civiele lijst en het sijndikaat, en werd de minister van finantien door dezelve vrijgesproken van het hem gedaan verwijt, dat hij den afstand aan de maatschappij erkend had, door een deel van den prijs van dien afstand te vorderen, vóór nog het rapport in de kamer afgehandeld was.

— Te Luik wordt tegenwoordig sterk geklaagd over het groot gebrek aan steenkolen, en tevens over de schaarschte van bekwame werklieden, waardoor men verscheidene bestellingen van stoomwerktuigen had moeten afwijzen.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (21 *November*) waren genoteerd: Belg. 102; Met. 104¾; Sp. Ardoin 20⅜; [illegible] Sicil. 90½; Rom. L. 101; Certif. te Antw. 98¼; [illegible] wisselkoers op Amst. ⅝ pCt. pap. p.; op Rott. ¼ [illegible]

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — De Munchener hoogeschool verheugt zich dit jaar over eenen buitengemeenen toevloed van kweekelingen; het getal der nieuwe ingeschrevene studenten beliep den [illegible] November reeds over de 400. — Ook te *Berlijn*, waar men [illegible] van de cholera voor eene vermindering duchtte, is het getal der nieuw ingeschrevenen voor de hoogeschool in de laatste dagen zeer toegenomen. — Het lijk van den beroemden toonkunstenaar HUMMEL is den 4den dezer, onder eenen grooten invloed van *Weimar's* ingezetenen, op het nieuwe kerkhof, nabij dezelfde hoogte ter aarde besteld, waar de overblijfselen van den vorst KAREL AUGUSTUS en die van SCHILLER en GOETHE rusten. — Op den [illegible] dezer beklom de hoogleeraar von SCHUBERT, voor de eerste maal na de terugkomst van zijne reis naar *Egypte*, *Palestina* en *Griekenland*, het spreekgestoelte in de groote gehoorzaal der Akademie [illegible] voorlezingen voor de verzamelde [illegible] het [illegible] met [illegible] over het vergankelijke en het blijvende in de [illegible] Vergankelijk was al het uitwendige en toevallige [illegible] de overblijfselen van vroegere grootheid zulks getuigden; alleen de geest, de gezindheid voor het edele en hetgeen daaruit voortvloeide was duurzaam. De ontwikkeling van dit thema, door talrijke voorbeelden uit des hoogleeraars reizen en opmerkingen toegelicht, werd met groote belangstelling aangehoord en maakte op de toehoorders eenen buitengemeenen indruk. — Omtrent 500 letterkundige, wetenschappelijke en godsdienstige tijdschriften en 170 staatkundige dagbladen (waaronder 36 in Duitsch-Zwitserland gedrukt), worden er tegen-

woordig in *Duitschland* uitgegeven. 76 dagbladen worden er in de Oostenrijksche staten gedrukt; 22 te *Weenen*, 25 te *Milaan*, 10 in de overige steden van Lombardije, 7 in de Venetiaansche staten, 5 te Verona en 7 in andere steden. — Een tweede groot concert in de keizerlijke Rijschool te *Weenen* op den 9den gehouden, is niet minder luisterrijk dan het eerste geweest. Er waren omtrent 7000 personen tegenwoordig. Deze maal ontbraken echter de leden der keizerlijke familie.

FRANKRIJK. — Zr. Ms. schip *Bonite* kapitein, VAILLANT, hetwelk in 1836 voor een togt rondom de wereld uitvoer, kaap *Horn* omzeilde, de kusten van *China* en *Peru* aandeed de *Sandwichseilanden*, *China* en den *Oost Indischen* Archipel bezocht, is behouden in een der fransche havens teruggekomen. Onderscheidene belangrijke waarnemingen zijn gedurende de reis gedaan. Mlle MARS, oudere zuster der beroemde actrice van dien naam, en die vroeger insgelijks tot het fransch tooneel behoorde, is dezer dagen te *Versailles* overleden. Te *Parijs* zijn onlangs gelukkig overgebragt over de 36,000 nieuwe en oudere voorwerpen der natuurlijke historie, welke door de heeren VERREAUX gedurende verscheidene jaren op de *Kaap de Goede Hoop* zijn bijeenverzameld. De *Précis de la géographie universelle* van MALTEBRUN, in 12 deelen in 8vo, voortgezet door HUOT, is thans voltooid. Dit werk wordt voor het volledigste gehouden van hetgeen thans over de Aardrijkskunde bestaat. Het voornaamste van hetzelve is tot een handboek zamengevat en in een groot octavo boekdeel uitgegeven, door de boekhandelaars ASSE, RENARD en FERRA, onder den titel *Abrégé du précis de Malte-Brun*. Thans is ook kompleet de prachtuitgave van LAMARTINE's werken in 10 deelen in groot 8vo, door den schrijver zelven nagezien en versierd met meer dan 450 staalplaten, gravuren in hout, kaarten, enz. De prijs is te *Parijs* 70 fr. — Onder den naam *Casino-Paganini* zal te *Parijs* binnen kort eene inrigting tot stand komen, die gezegd wordt aan de fransche hoofdstad nog te ontbreken. De beroemde toonkunstenaar die zijn' naam aan deze inrigting leent, zal, naar men verzekert, zelf het bestuur daarvan in handen houden. Men zal daar alles vereenigd vinden, wat kunstgevoel en smaak benevens genot verlangen kunnen. Behalve de buitengewone muzijkale morgenvereenigingen en bals zullen er dagelijks concerten en letterkundige bijeenkomsten worden gehouden; men zal er onderwijs in tooneel- en schilderkunst geven; eene uitgelezene bibliotheek en leeskabinet zullen ter beschikking der liefhebbers van lectuur open staan; men zal er zich voor het gezellig verkeer in eene salon kunnen vereenigen; in een koffijhuis tevens restauratie, zal men het ligchaam, na de inspanning van den geest, kunnen versterken; in eenen tuin de genoegens der schoone natuur smaken, en wat dies meer zij.

ENGELAND. — In de zitting der koninklijke Maatschappij van Aardrijkskunde, op den 13den dezer te *Londen* gehouden, werd door den kapitein BACK een verslag gedaan van zijne laatste reis, bepaaldelijk eene beschrijving gegeven van de noordoostkust van het eiland *Southampton*, 't welk de reiziger, door het ijs belet om zijn' togt verder voort te zetten, in de gelegenheid was geweest, naauwkeurig op te nemen. » De naam van *Southampton-eiland*, zeide de kapitein BACK, is door de hedendaagsche ontdekkingsreizigers in het Noorden te bekend geworden dan dat eene beschrijving van deszelfs ligging noodig zoude zijn; maar weinige personen zijn er onkundig van, dat sir EDW. PARRY en de kapitein LYON, op derzelver togten naar de *Repulse-baai*, deszelfs noordelijke en zuidelijke kust langs zeilden. Lang te voren, in 1615, bezochten BYLOT en BAFFIN de noordoostelijke kust van het eiland, maar ik weet niet dat eene kaart van hunne reis werd vervaardigd; en toen sir EDW. PARRY voor weinige jaren land aandeed, ter hoogte van kaap *Comfort*, op 64° 50′ noorder breedte, bleef de tusschenruimte van 120 geographische mijlen, tusschen die kaap en *Seahorse Point*, deszelf, oostelijke uithoek, eene witte streep op onze kaarten, tot dat de buitengewone toestand, waarin Zr. Ms. schip *Terror* gebragt werd, - op het ijs geworpen en door hetzelve met geweld de geheele kust heen langs gedreven, - mij in staat stelde om dit onbekend gedeelte aan te vullen. De onmogelijkheid om mij een' doortogt door de *Repulse baai* te banen, zoo na mogelijk daarbij aan de Baffinsbaai houdende, onder groote inspanning telkens mislukt zijnde, en ten gevolge van het zware en digtgepakte ijs, waarin wij bezet waren, naderden wij van lieverlede de kust van het Southampton eiland." De kapitein BACK gaf na deze inlichting eene naauwkeurige beschrijving van het noordoostelijk gedeelte der kust van gezegd eiland, van kaap *Bijlot* af tot aan deszelfs zuidoostelijken hoek, welke *Sea horse point* is geheeten. De president der vergadering den kapitein BACK voor deszelfs verslag den dank de gezelschap betuigd hebbende, merkte ten slotte echter de aanmerking, dat de vaart langs de noordkust van *Amerika* eene zaak was, welke de Koninklijke Aardrijkskundige Maatschappij nimmer uit het oog kon verliezen, hij zich genoopt voelde, de verdienstelijke in de vergadering tegenwoordig zijnde noordpoolreizigers de vrage voor te leggen, of zij in het verhaal van den kapitein BACK iets gevonden hadden, 't welk voor het vervolg beletten kon om zulk een poging te verwezenlijken. De kapitein PARRY gaf in antwoord op deze uitnoodiging te kennen, dat hem op zijne togten in de Poolzeeën niets dergelijks was wedervaren van 't geen den kapitein BACK thans was bejegend; dat op zijne reis in 1821 de *Repulse-baai* geene bezwaren had opgeleverd, te vergelijken bij die thans vermeld; dat het scheen dat de jongste saizoenen in die streken bijzonder streng waren geweest, en dat hij derhalve niet aarzelde aan zijn gevoelen te blijven vast houden, dat namelijk, onder gewone omstandigheden, de noordelijke kust van *Amerika* zou kunnen rondgevaren worden, wanneer men eens een zeker punt 't zij *Repulsebaai* of *Wager River* bereikt had. — Te *Cambridge* is op den 3den dezer met vele pligtigheden, waarbij de voornaamste leden der Hoogeschool tegenwoordig waren, de eerste steen gelegd voor een nieuw Museum, *Fitzwilliam-Museum* geheeten. — Door een Schotsch matroos in *Leith* zou het middel gevonden zijn, om in de opene zee naauwkeurig de lengte te bepalen; men heeft zijne ontdekking aan een wetenschappelijk onderzoek onderworpen.

AMERIKA. — Nadat men eerst den *Chimborasso* voor den hoogsten der bergen van onzen aardbol, en daarna voor den hoogsten der nieuwe wereld, had gehouden, heeft hij ook deze vermaardheid verloren en den eersten rang onder de bergen van *Amerika* moeten afstaan aan den *Nevado de Gorota*, welke eene hoogte heeft van 6,696 ellen, terwijl de *Chimborasso* er slechts 6,530 haalt. Thans intusschen wordt vermeld, dat er in het zuidelijk *Amerika* nog een bergkolossus gevonden wordt, die het in hoogte van de beide voormelde reuzen wint. De heer PENTLAND, britsch consul te *Bolivia*, heeft namelijk in een brief uit *Valparaiso* aan den heer ARAGO te *Parijs*, de opmerkingen op zijne reizen gemaakt medegedeeld, en onder deze bekleedt eene voorname plaats de hoogte van den piek van *Aconcagua*, tot eenen vulkanischen berggroep behoorende, liggende op 1°, 14′ ten oosten van *Valparaiso* en 32° 28′ breedte, zijnde deze de hoogste berg van de *Cordilleras* van *Chili*, en tevens van *Amerika*, daar hij zich, volgens den heer PENTLAND 7,295 ellen verheft, hetgeen weinig minder is dan de hoogst bekende spits van het *Himalaya* gebergte in *Azie*, die 7,821 ellen heeft, en die men voor den hoogsten top der aarde houdt.

NEDERLANDEN. — Dezer dagen is in de vestibule der koninklijke bibliotheek te 's Hage, met toestemming van Zijne Majesteit, geplaatst het fraai gebeeldhouwde standbeeld van ERASMUS, vervaardigd door den verdienstelijken beeldhouwer en tegenwoordigen directeur der Akademie van beeldende kunsten te *Amsterdam*, den heer ROYER. Dit standbeeld, hetwelk 2 el 20 duim hoog is, en ruim 1500 Nederl. ponden weegt, strekt niet weinig tot sieraad aan de kostbare Koninklijke boekerij. — De derde klasse van het Koninklijk Nederlandsch Instituut van wetenschappen, letterkunde en schoone kunsten, heeft ll. maandag te *Amsterdam*, hare elfde openbare vergadering gehouden, onder voorzitting van den hoogleeraar T. ROORDA. Nadat de voorzitter deze vergadering met eene toepasselijke aanspraak had geopend, las de secretaris, de hoogleeraar Mr. C. A. DEN TEX, het kort verslag der werkzaamheden van de klasse, gedurende de twee laatstverloopene jaren, ten slotte met waardigheid gedenkende aan die leden, geassocieerde en correspondenten, welke der klasse in dit tijdsbestek door den dood ontvallen waren. Vervolgens werd medegedeeld de uitslag der laatste prijsuitschrijving; blijkende uit de deswege voorgelezen rapporten, dat twee antwoorden waren ingekomen, als: een op de vraag betrekkelijk *het Instinct*, en het tweede op die ten aanzien der *Staatkunde en Welsprekendheid van* DEMOSTHENES; aan geen van welke antwoorden nogtans de klasse den uitgeloofden prijs had kunnen toewijzen, terwijl vervolgens de nieuw uitgeschreven vragen werden aangekondigd. De voorzitter verzocht daarna den hoogleeraar *W. A. van Hengel*, als die, op de uitnoodiging der klasse, de vervulling eener spreekbeurt te dezer gelegenheid wel op zich had willen nemen, thans aan dien wensch te voldoen; en plaatste zich de redenaar nu aan het spreekgestoelte, van daar eene verhandeling voordragende: *Over de verdiensten van het Romeinsche Staatsbestuur, ten aanzien van letteren, wetenschappen en kunsten.* Na het eindigen dezer voorlezing werd door den voorzitter gepaste dank toegebragt aan den heer VAN HENGEL, en voorts aan de hooge autoriteiten en verdere genoodigden en commissien uit onderscheidene geleerde maatschappijen.

Aan het volgende ons toegezonden stuk hebben wij de plaatsing niet kunnen weigeren:

INGEZETENEN VAN NOORD-BRABAND!

Bij de steeds meer en meer toenemende bevolking doet zich even als elders in Europa en in ons vaderland, ook in dit gewest de behoefte gevoelen naar uitbreiding dier middelen van volksbestaan, welke algemeen en op alle standen der Maatschappij eenen gunstigen invloed kunnen uitoefenen en onder deze middelen vestigt zich de aandacht van hen, welke dezelve wenschen te vermenigvuldigen meer en meer op *de Invoering der Zijdeteelt!*

En waarlijk, wanneer men zich de moeite wil geven de zaak bedaard te onderzoeken en na te gaan, dan is er geen middel eenvoudiger, meer geschikt om op de welvaart van alle klassen der maatschappij, vooral in dit gewest, eenen weldadigen invloed uit te oefenen dan de *Zijdeteelt.*

Zij toch bevordert de uitbreiding van den Landbouw zonder eenige tak van volksvlijt te benadeelen; zonder den landbouwer van zijnen kostbaren tijd te beroven; zij is het middel om ledige handen arbeid te verschaffen, woeste gronden in vruchtbare streken te herscheppen, aan handel en fabriekwezen in ons vaderland eene nieuwe uitbreiding te schenken en belangrijke sommen welke nu jaarlijks tot aankoop eener grondstof naar vreemden worden uitgevoerd tot bevordering van inlandsche welvaart aan te wenden.

De ondergeteekenden Jonkh. Mr. *H. B. Martini van Ouwerkerk*, Ridder van den nederlandschen Leeuw, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, van de Ridderschap der Provincie Noord-Braband en Commissie van Landbouw.

Jonkh. Mr. *A. J. van der Beken Pasteel*, Ridder van den nederlandschen Leeuw, Lid van de Ridderschap en der Staten van Noord-Braband en President van de Regtbank van eersten aanleg te Eijndhoven.

De Heer *J. Diepen, Sr.* Ridder van den nederlandschen Leeuw en President van de Regtbank van Koophandel te 's Bosch, bij herhaling in de gelegenheid geweest zijnde naauwkeurig en onpartijdig te onderzoeken dat gene wat voor de zijdeteelt in de Provincie Noord-Braband is tot stand gebragt en door de in het groot en sedert verscheiden jaren genomen proeven, welke in volmaaktheid verre achter zich laten alles wat tot hiertoe in ons vaderland van dien aard is gedaan, van de nuttigheid en doelmatigheid dier invoering overtuigd, hebben zich blijkens hun programma van 28 Februarij dezes jaars, vereenigd tot eene Provisionele Commissie ten doel hebbende de *Stichting eener Maatschappij ter bevordering van de aankweeking van de witte moerbezienboom en de invoering der zijdeteelt in de Provincie Noord-Braband.*

Langzaam en met opruiming van vele moeijelijkheden hebben zij deze onderneming voorbereid en thans geregtsteund door de deelneming van een aantal achtingswaardige mannen van alle standen in dit gewest en elders in ons vaderland aangemoedigd door het besluit van Heeren Gedeputeerde Staten van deze Provincie van 24 October ll. (waarbij de bevordering van het doel der onderneming, en zelfs het voorstel aan de provinciale Staten te doen tot het verleenen van eene subsidie aan de vereeniging wanneer zij zal tot stand gekomen zijn, wordt toegezegd) treden zij opentlijk op en noodigen alle ingezetenen van dit gewest uit, welke het welmeenen met de welvaart van het algemeen, om, door eene deelneming voor sommen van niet minder dan *f* 100 in de voorgestelde Maatschappij hunne pogingen te ondersteunen.

Niet alleen is het doel der Maatschappij, om op door haar aan te koopen gronden de witte moerbezienboom aan te kweeken, zijdewormen op te voeden en alles te doen wat de *invoering der zijdeteelt* in het vaderland kan bevorderlijk zijn en aldus door aankoop van vaste goederen en eene rigtige administratie de belangen der deelgenooten te verzekeren, terwijl den man welken zij het bestuur der werkzaamheden wenscht op te dragen, in eene door ondervinding verkregene kennis, volkomen aan hunne wenschen beantwoordt; maar bovendien zal de Maatschappij aan ieder bijzonder persoon welke witte moerbezienboomen zoude willen aanplanten en zijde teelen, die boomen tot vastgestelde billijke prijzen verschaffen en verder alle zoodanige inlichtingen en onderwijzingen doen geven, als slechts zouden kunnen verlangd worden, ten einde niet door eene kwalijk aangelegde of verkeerde behandeling de goede zaak benadeeld worde.

Ingezetenen van *Noord-Braband!* laat het niet van u kunnen gezegd worden, dat eene onderneming welke het algemeen nut bedoelt bij u geene aanmoediging heeft gevonden, maar ondersteunt door uwe deelneming de moeiten en belanglooze opofferingen door de ondergeteekenden ten beste van het algemeen aangewend.

Ook u ingezetenen der *andere Provincien van het getrouwe Nederland* roepen wij op, ter bevordering en ondersteuning van deze onze voor het gansche vaderland nuttige onderneming.

Toen in October 1830 oproer en verraad het schoone Nederlandsche koningrijk van een scheurde en uwe dappere zonen, het zwaard aangegord voor de verdediging van Koning en Vaderland, van onze vrijheid en onze instellingen, toen was langen tijd *Noord-Braband* het verblijf van de meeste dier dappere edelmoedige beschermers van den vaderlandschen grond en derzelfs dierbaarste belangen. Gastvrij en vriendschappelijk zijn zij alom in dit gewest ontvangen, velen, zoo niet allen, hebben aangename herinneringen van hun verblijf in hetzelve nagelaten, velen zullen ook nog aangename herinneringen van dit verblijf hebben medegenomen en bewaard; hiervan houden wij ons overtuigd.

Helpt gij dan ook mede tot stand brengen eener onderneming die de welvaart van dat gewest zal bevorderen, waarin gijlieden zulk een geruimen tijd in een zoo schoone en roemvolle betrekking hebt doorgebragt en zoodoende tevens, bij de eer door u verworven nog die zult voegen van in dezelve eene weldadige gedachtenis te stichten, waardoor in latere jaren uwe namen nog met dankbare herinnering zullen genoemd worden, terwijl tevens de betrekking, welke gijlieden tot dat gewest hebt verkregen, daardoor te sterker in stand zal worden gehouden.

De provisionele commissie zal aan hen welke deelgenooten in deze verdienstelijke onderneming wenschen te worden, gaarne alle zoodanige inlichtingen en aanwijzingen verschaffen, welke haar schriftelijk zullen worden gevraagd aan het adres van *de Provisionele Commissie der vereeniging tot instandhouding en uitbreiding der zijdeteelt in Noord-Braband.*

's Hertogenbosch, 19 November 1837.

H. B. Martini.
Dirk Pastelt.
J. Diepen.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (21 *November*) werden verhandeld: Ned. Werkl. Sch. 2½ pCt. 53¼, 15⁄16, ¼; dito 5 pCt. 101 13⁄16; Amort. Syndik. 4½ pCt. 93¾; Handelm. 172¼, 173½, 172, ¾, 171, ½, 3; O. Indie 5 pCt. 100, ⅛, 1⁄16; Aand. Haarl. Spoorweg 152, 157; dito Rott. 117, 120, 118½; Ardoins van 85 ⅛ 20 ⅛; Columb. 18⅝.

Men verlangt in 't volgend jaar binnen *Breda* te Huur

EEN HUIS, met ten minsten 6 à 7 zoo Beneden- als Boven-Kamers, behoorlijk Behangen en Geplatfonneerd, benevens alle noodige Gemakken, bij voorkeur met een Tuin. De belanghebbenden adresseren zich bij de Uitgevers dezer.

De Commissie uit de Geoctrojeerden tot bestrating van de Hoogen Schierlandschen Zeedijk, tusschen de Steden Schiedam en Delfshaven, is van meening, op Maandag den 4 December 1837, des namiddags ten 3 uren, in de Herberg *de Vergulde Zwaan*, te Delfshaven, voornoemd, in het openbaar aan te besteden, het Planten van Heggen ter wederzijde van de Bestrating van gemelden Dijk, beginnende bij het zoogenaamde *Roode Hek*, bij de Stad Schiedam, en eindigende aan de *Keilstraat* bij Delfshaven, uitmakende ongeveer 6600 strekkende ellen. Nadere informatien te bekomen bij den Heer J. A. SCHOLTEN Fabriek van Schieland, bij wien het bestek van Aanbesteding den 27 November aanstaande, en volgende dagen, except des Zondags, des morgens van 11 tot 1 ure, zal ter visie liggen, alsmede in de Herberg *de Vergulde Zwaan* te Delfshaven.

De Commissie voornoemd,
B. G. GYSING.

STOOMPAKET-VAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM EN LONDEN.

De Stoompaketten der General Steam Navigation Company, in dienst van het General Post-Office te *Londen*, vertrekken van *Rotterdam*.

Zaturdag 25 November, des morgens ten 9 ure.
Woensdag 29 „ „ „ 11 „

Nadere inlichtingen te bekomen bij de Agenten { W. SMITH & Co. en P. A. VAN ES.

STOOM-JAGT
PRINSES MARIANNE,
van MIDDELBURG naar ROTTERDAM,
November en December 1837.

Van MIDDELBURG.	Van ROTTERDAM.
Zondag 26, 's morg. 5 uur	Dingsdag 28, 's morg. 6 uur.
Donderdag 30, „ „ 5 „	Vrijdag 1, „ „ 7 „

** Bij N. VAN DER MONDE, Boekhandelaar te *Utrecht*, is van de Pers gekomen en alom verkrijgbaar:

HEKMEIJER, VERHANDELING over de KENNIS van DEN OUDERDOM DES *PAARDS*, met eene Voorrede van Dr. *A. Numan*, gr. 8°. met 2 uitslaande Platen . . *f* 1,80.

———— VERHANDELING OVER DE KENNIS VAN DEN OUDERDOM DES *RUNDS*, VAN HET *SCHAAP*, DEN *HOND* EN HET *VARKEN*, gr. 8°. met 2 uitslaande Platen, „ 1,80.

Bijdragen tot bekendmaking van de voornaamste zaken van den Handel der Nederlanden en van dien van Hamburg enz. hetwelk in de volgende maand het licht zal zien bij inteekening *f* 3,80.

Bovenstaande Werken zijn bij de Uitgevers dezer verkrijgbaar.

Muséum Litteraire - Nouvelle Serie.
COMMENCÉE LE 8 OCTOBRE 1837.

Ouvrages publiés:

Ne touchez pas à la Reine, par MICHEL MASSON, 1 vol.
La femme supérieure, par DE BALZAC, 1 vol.
Caïn le Pirate, par le capitaine MARRYAT, 2 vol.
Les Mémoires du Diable, par FREDERIC SOULIÉ, 2 vol.

Ouvrages sous presse:

Les voix intérieures par VICTOR HUGO, 1 vol.
Japhet, par le capitaine MARRYAT, 2 vol.

Prix des volumes ci-dessus: 45 Cents, au lieu de 7 Francs 50 c.

Avis important, à partir de cette *nouvelle serie* des améliorations de la plus haute importance sont apportés à la *composition du Muséum Litteraire*.

Conditions du Muséum Litteraire.

Le Muséum Litteraire se compose des meilleurs ouvrages nouveaux de la litterature moderne, et sont reproduits depuis leur publication. Il se distribue *tous les dimanches* aux souscripteurs, au prix de 45 Cents, un joli volume in 18 ou in 8°, imprimé avec luxe sur papier velin superfin satiné, qui en produit exactement un volume in 8°, du prix de 7 Francs 50 Centimes.

Il suffit de souscrire pour une serie de 10 volumes, contenant ensemble 5 Florins et représentant la valeur de 75 Francs.

On souscrit à:

Breda, chez BROESE & COMP., Editeurs, et chez tous les principaux libraires du Royaume.

Te Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.